

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

124. Magis firmatur, & declaratur doctrina superius adducta. Et adducitur aliquos negare etiam excommunicatum occultum posse extra mortis articulum communicare, etiam si vrgeat scandalum, infamia, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

opinion sarà buena la confesion, pues la censura esta de parte del penitente que esta tal no irrita la absolucion, como lo prueban con muchos Suarez 4. tom. in 3. part. disput. 31. sect. 3. num. 9. disput. 22. num. 11. Agidius Coninch tom. 1. quest. 80. art. 4. dub. 2. num. 21. Fagundes in 3. p.cept. Eccles. lib. 3. cap. 9. num. 17. Peirinus tom. ... de Praelato quest. 3. cap. 2. nu. 16. & 17. Reginaldus tom. 1. lib. 8. cap. 6. num. 87. Lugo disp. 16. de Pœnitentia sect. 15. num. 6 14. Vasco sup. 8. Notandum: Lo vno porque la necesidad haze licito lo que aliàs era illicito, iuxta cap. 4. de regul. iuris. Lo otro porque no es de tal manera intrinsecamente malo, dar la absolucion à un escomulgado, que ne se pueda cobonestar en algun caso, y el presente loes bastante, pues no se ha de presumir de la piedad de Nuestra Santa Madrela Iglesia, que con tanta piedad trata sus hijos, querer les negar en este caso cosa tan necessaria como es l'absolucion, a mas de que comè dixè Angelus verb. Confessio 5. num. 10. La escomunion non haze de tal suerte incapaz de absolucion al hombre, que totalmente la anule, como lo prueba el mismo Reginaldo lib. 6. cap. 5. sect. 6. numer. 172. propof. 3. 4. & 5. y como el escomulgado puede recibir los demas Sacramentos, como lo aduierde Vasquez tomo de peccnit. tract. de excommunic. dub. 4. num. 7. vero con todo esso no dexa de ser muy probable lo dicho. Hæc ille. Quæ quidem omnia militant, & procedunt à fortiiori in casu nostro, non enim sumus in casu hæresis, de quo ego alibi.

RESOL. CXXIV.

Magis firmatur, & declaratur doctrina superius adducta.

Et adducitur aliquos negare etiam excommunicatum occultum posse extra mortis articulum communicare, etiam si vergeat scandalum infamia, &c.

Sed difficultas est in eo casu, an possit etiam confiteri?

Et explanatur quod Sacerdos celebrans saltem post consecrationem, si recordetur excommunicationis, & non possit ab ea liberari, debet profequi.

Imo in dicto casu, etiam ante consecrationem potest pergere, si timeatur grave damnum. Ex part. 12. tra. 2. Ref. 31.

§. I. Ed vt magis clarescant ea, quæ in Resolutione Superiori à nobis dicta sunt, sciat amicus Lector aliquos negare etiam excommunicatum occultum posse extra mortis articulum communicare etiam si vergeat scandalum, infamia, &c. ita Sotus in 4. distict. 12. quest. 1. art. 5. Sylvest. verb. excommunic. 3. casu 3. Rosella & Couarn. apud Hentiq. lib. 8. de Euchar. cap. 47. §. 4. lit. Q. Ipse tamen putat posse in casu grauis infamiae, & scandali semel, aut bis cum contritione, & tremore: Sed, qui semel admittit pro eo casu non video, cur non possit toties quoties eadem necessitas vergeat. Vnde ego puto cum communi sententia posse urgente necessitate communicare, & celebrare absque absolucione à censura (an vero possit, aut debeat confiteri postea videbitur.) Ratio est, quia præceptum Ecclesiæ, quæ censuram imponit, non censetur cum tanto dispendio obligare. Ita Suar. tom. 4. disput. 3. sect. 3. numer. 6. & de censuris, disp. 10. sect. 3. num. 9. Coninch, disp. 8. nu. 107. & alij apud ipsos. Confirmatur à simili de audienda Missa, à qua etiam priuar excommunicatio, & tamen excommunicatus occultus, qui non potest obtinere absolucionem potest audire Sacrum in prædicta necessitate vitandi scandali aut infamiae. Confirmatur

Tom. IX.

vlterius, quia Sacerdos celebrans saltem post consecrationem, si recordetur excommunicationis, & non possit ab ea liberari debet profequi, vt docet D. Th. 3. p. q. 38. art. 6. add. 2. & in 4. dist. 17. & alij; Imò & ante consecrationem posse pergere si timeatur graue damnum, ex hoc autem constat celebrare, aut communicare cum excommunicatione non esse intrinsecè malum, vt notauit Lugo supra nu. 100. Quæ adeo etiam poterit, licet recordetur ante inceptioem Missæ si similis necessitas vergeat.

2. Sed difficultas est, an in eo casu possit etiam confiteri? Ad hoc dubium me citato sic respondet, heu quondam dimidium animæ meæ Sapientissimus Pater Ioannes de Dicastillo inter præstantissimos inclitæ Societatis Iesu Theologos nemini secundus de Sacram. tom. 1. tract. 4. disp. 9. post dub. 7. in dub. Incidenti nu. 128. vbi sic ait. Qui enim putant excommunicatum non præmissa absolucione à censura non posse valide absolui à peccato, consequenter dicunt illum hominem communicare cum contritione, non tamen posse confiteri. Ita Vasq. tom. 4. q. 9. art. 3. dub. 9. num. 8. & alij apud Suarium sect. illa 3. num. 1. Syluius Addit. ad 3. p. q. 20. art. 2. & alij apud Dianam supra, & tract. 4. tertie partis resolut. 78. vbi plures refer negantes valere absolucionem à peccatis non præmissa absolucione à censura, si quam habeat penitens, putant enim deficere Iurisdictionem in Confessario, quia ob censuram subtrahitur excommunicatus ab eius Iurisdictione, qui verò putant valere absolucionem à peccato sine absolucione à censura, consequenter affirmant. Ita Suarez supra nu. 61. Diana supra cum alijs, Lugo supra n. 102. Sanchez lib. 2. Decalogi cap. 8. n. 5.

3. Obicit sibi Lugo num. 103. excommunicationem per se prohibere receptionem cuiuslibet Sacramenti, per accidens autem homo excusatur ratione necessitatis, cum sufficienter occurratur per communionem non erit necessarium, atque adeo erit illicitum confiteri. Respondet rectè eo ipso quod licita sit Communio fore etiam licitam Confessionem, imò debitam si adsit conscientia mortalis non reseruati, (nisi ex alio capite excusetur) vt ea ratione quoad fieri possit seruetur præceptum diuinum præmittendi Confessionem mortalium ante communionem. Quia vero contraria opinio Vasquij, & aliorum probabilis est, poterit excusari qui sequitur eam opinionem, & communicare sine Confessione, vt etiam fatetur Lugo, verum hoc generale est pro casibus in quibus sunt diuersæ opiniones probabiles. Persistendo verò in nostris principijs si forte in nostro casu non sint alia peccata non reseruata eaque propter cessaret obligatio confitendi adhuc existimo cum eodem Lugene probabile quod possit fieri confessio venialium, vel mortaliū in alia Confessione olim legitime dictorum, vt ea ratione indirectè absolueretur à reseruatis atque hoc puto habere locum non solum quando quis post adhibitam diligentiam, vel difficilè excitaretur ad contritionem, vel valde dubitat, an eam sit executus, tunc enim etiam puto teneri per accidens (sicut in casu quo non erat censura dictum est) sententiam Lugonis locum habere etiam si speret posse vti, & viuatur contritione. Non enim credendum est quod urgente necessitate communicandi velit adhuc Ecclesia obligare, ne constet. Sed quod maneat cum onere habendi contritionem perfectam, quam non ita facile habebit homo non ita pridem propter delicta excommunicatus. Huc vsque Dicastillus.

4. Itaque dicendum est in tali casu censurarum posse absolui indirectè à reseruatis, & directè à non reseruatis, maxime quando excommunicatio est tolerata; tunc enim absoluitur ab habente Iurisdictionem, ac proinde validè, si cætera ad sunt requisita, sicut, quando quis absoluitur à non reseruatis directè

Sup. his seq. in hoc 8. in tom. 1. tr. 3. Refol. 162. cursum cum eod. D. Th. hic citato, prope finem s. r. vers. Si quis ante, &c.

Sup. hac diff. sic in Refi. not. seq.

Quæ hunc inueniuntur in tom. 1. tr. 4. Ref. 38. & in Ref. 25. & ibi in tr. 5. in Ref. 14. 8. Sed quid & seq. & in fin. resolut. 27. & in Ref. 34. & in tom. 5. tr. 1. Ref. 18. per totam, & vt melius terminare possit hanc quest. lege in to. 1. tr. 5. doctrinam; Ref. 32. & aliarum Ref. & §. eius annot. & vide etiam hic supra doctrinam præcedentis ref. & si placet etiam aliarum eius secundæ not.

& indirecte à referuatis, ob inculpabilem obliuionem omiſſis. Ratio eſt quia pro tali caſu impeditur, loquimur enim in caſu maximæ neceſſitatis, cumque excommunicatione ſolum impeditur ſuſceptionem Sacramentorum ex lege, & institutione humana Eccleſiaſtica. Leges autem humanæ etiam Eccleſiaſticæ non cenſentur obligare in caſibus vrgentiſſimis, & maximæ neceſſitatis; ita lex hæc excommunicationis probabiliter cenſeri poteſt in tali caſu non obligare. Atque eſt doctrina Suatij diſp. 31. ſect. 3. num. 6. vbi expreſſe docet quoties excommunicatus, qui non poteſt abſolui ab excommunicatione, accipere poteſt licite Sacramentum Eucharistiæ, poſſe etiam licite recipere Sacramentum penitentiæ, quantum eſt ex parte excommunicationis, nec enim minus poteſt in vno, quam in alio Sacramento: ſuppoſita verò neceſſitate, quæ honeſtat ſuſceptionem Eucharistiæ, non obſtante excommunicatione etiam honeſtate poteſt Confeſſionem. Imò hic ordo eſt maxime conſentaneus Iuri naturali diuino præmittendi Confeſſionem antè Communionem. Vnde ſi Eccleſia pro eo articulo neceſſitatis, vel non potuit, vel noluit prohibere excommunicationem Eucharistiæ, nec etiam Confeſſionem cenſetur prohibuiſſe.

5. Et ideo non deſeram hic apponere verba Martini Perez de Sacram. matrim. diſput. 50 ſe. 8. rem. 4. ſic aſſerentis. Dico tertio etiam licere in tali euentu, prædictam abſolutionem dare, tamenſi caſus referuatus habeat excommunicationem annexam, ita communiter Doctores. Ratio eſt, quia excommunicatione non facit incapacem abſolutionis ipſum penitentem, ſi bona fides intercedat, ſed tantum efficit, vt non poſſit licite abſolui à peccatis, quin prius abſoluatur ab excommunicatione. Quando autem adeſt neceſſitas, ſicut poſſet tunc communicare, & recipere Eucharistiæ, ita etiam poterit confeſſi, quia eodem præcepto vtrumque eſt prohibitum. Tunc ergo melius erit, ſeruare ordinariæ modum de Iure diuino, præmittendo videlicet Confeſſionem antè Communionem. Neceſſitas autem, & rationabilis cauſa eſſet conſtituendi in Paſchate, vel communicandi, itaut ſi omiſſeretur, periculum eſſet infamiæ propriæ, vel ſcandali aliorum. Quod totum intellige quoque, ſi Superior non poſſit adiri, quia ſi poteſt, debet prius adiri; alioqui eſſet illicita talis abſolutio. Vnde ex his omnibus patet Cardinalem vel alium Conclauſtam cenſuratos ex fractione Bullarum Pij Quarti, & Gregorij XV. ſi timeant ſcandalum, & infamiæ non celebrando, vel communicando, poſſe confeſſi cum Confefſario Sacri Conclauſi vel cum alio; & ab illo à peccatis abſolui, dummodo poſtea abſolutionem à Summo Pontifice obtineat à Cenſuris incurſis.

RESOL. CXXV.

An in caſu ſupradicto Cardinalis, vel Conclauſta cenſuratus, poſſit ad vitandum ſcandalum confeſſi aliqua peccata, non expreſſa fractione Bullæ Pij IV. & Greg. XV. vel teneatur confeſſi inferiori omnia peccata tam non referuata, quam hanc cenſuram referuata?

Et alius ſimilis caſus proponitur in textu, & à linea ſeconda huius Reſolutionis. Ex p. 12. tr. 2. Ref. 32.

Sup. hac dif. ſe. in tom. 1. tr. 5. Ref. 32.

§. 1. **R**eſolutio huius difficultatis pendet ex alia, an quando ad vitandum ſcandalum penitentis innotatus aliqua Cenſura, & caſu referuato confeſſi inferiori Sacerdoti, teneatur confeſſi

omnia peccata tam referuata, quam non referuata.

2. Et affirmatiuè reſpondit Silueſter verb. confeſſ. num. 26. Toletus lib. 3. cap. 8. num. 3. Suarez diſputat. 31. ſect. 2. num. 4. & 6. Angel. verb. confeſſ. 5. num. 5. Nauar. in cap. conſideret, de penit. num. 10. & Medina Cap. de penit. quaſt. 13. quos omnes ſic refert, & ſequitur Fagundez de præc. 2. lib. 8. cap. 3. num. 13. dicens, oppoſitum eſſe omnino improbabile.

3. Sed contra Fagundez exiſtimo negatiuum ſententiam ſatis probabilem eſſe. Et ideo Cardinalis Lugo de Sacram. penit. diſputat. 10 ſect. 6. num. 74. ſic ait. Dupliciter poteſt contingere hic caſus. Primo quod penitens adeat prius Confefſarium inferiorem, qui non poteſt abſoluerè à referuatis, & tunc certum eſt non poſſe inferiorem abſoluerè ab aliis, niſi quando penitens eſt in neceſſitate conſtituendi, vel ſumendi Eucharistiæ; tunc autem an poſſit, & debeat confeſſi inferiori, & an debeat confeſſi etiam referuata, an vero ſola non referuata, & an id locum habeat etiam quòd peccatum referuatum habeat excommunicationem referuata diximus latè d. 11. de Euch. ſect. 5. vbi probabile dixi, quod poſſet & deberet confeſſi inferiori ante Communionem, & ſola non referuata, & hoc licet haberet excommunicationem referuata. Ita Lugo, quem omnino videbis loco de Eucharistià a. 2. num. 66. vbi doctè reſpondet ad omnia argumenta contrariæ ſententiæ, & adducit me etiam citato plures Doctores tam veteres quam recentiores, hanc ſententiam tenentes, quibus ego nunc addo doctum Patrem Andream Mendo, in Bullam Cruciatæ, diſputat. 23. cap. 32. num. 24. vbi ſic ait, Probabilius eſt ſubditum habentem referuata, & ex neceſſitate conſtituentem cum Sacerdote inferiori non teneri propalare in Confeſſione referuata peccata, quorum ille Iudex non eſt, ſed dumtaxat non referuata à quibus directè abſoluatur, & à referuatis indirectè, ſic ille. Idem etiam docet Torreblanca in præc. lib. 14. cap. 11. num. 42. per hæc verba Habens caſum referuatum urgente neceſſitate communicandi, vel celebrandi ad vitandum infamiæ grauem ad ſummum ſolum tenetur confeſſi peccata non referuata confeſſario non habenti poteſtatem ad referuata. Nam cum certum ſit penitentem non abſolui poſſe à referuato, ad aliud non erit vilis Confeſſio referuati quam ad ſe diſſamandum coram Confefſore, & non leue onus erit penitenti ad conſtituendum bis idem peccatum. Huc vſque Torreblanca, & nouiſſimè Doctus Pater Leander de Sacram. tom. 1. tract. 5. diſputat. 12. quaſt. 73. & tandem Ioannes de Sonia in Epilogo ſummarum. p. 2. tract. 1. ſect. 6. p. dub. circa caſus referuatos in ſin. ſic ait, Habens caſus referuatos urgente neceſſitate communicandi ſcilicet, ad vitandam grauem infamiæ poteſt confeſſi tantum peccata non referuata, vel poſſet elicere actum contritionis. Et ſic communicare abſque præuia conſeſſione, ſi peccata referuata habeant excommunicationem annexam, poteſt conſeſſi, & ſic communicare, vel ſi eſt tantum arrius, poteſt confeſſi inferiori Sacerdoti peccata non referuata. Hæc ille, rationes verò pro hac ſententia inuenies apud Cardinalem Lugo vbi ſupra loco cit. de Eucharistiæ in reſponſionibus ad Argumenta contraria, itaque in caſu noſtro Cardinalis vel Conclauſta cenſuratus ex fractione Bullarum Pij Quarti, & Gregorij X. ſi ad vitandum ſcandalum deberet celebrare, vel communicare, poſſet probabiliter confeſſi ſolum alia peccata abſque expreſſione fractionis, & incurſionis cenſuræ dict. Bullarum, & à Confefſario S. Conclauſi, vel